

Notat

Modtagere:

Folketingets Europaudvalg og
Folketingets Forskningsudvalg

MODTAGET I UDENRIGSMINISTERIET/EU-SEKRETARIATET
DEN 9. oktober 2002

Statusnotat om væsentlige EU-sager på forskningsområdet under det spanske EU-formandskab i 1. halvår af 2002 samt det danske EU-formandskab i 2. halvår af 2002

2. oktober 2002

I denne halvårlige orientering af Folketingets Forskningsudvalg og Folketingets Europaudvalg omtales de væsentligste sager på forskningsområdet under det spanske formandskab i første halvår 2002 samt større sager, som forventes behandlet under det danske formandskab i andet halvår 2002.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

1. Resultater under det spanske formandskab 1. januar 30. juni 2002

Kommissionens forslag til sjette rammeprogram og forslag til fem særprogrammer (2002-2006)

For at kunne iværksætte sjette rammeprogram kræves en række beslutninger: nemlig to rammeprogrammer (EF og Euratom) og fem særprogrammer (tre EF og to Euratom-programmer) samt en forordning om deltagelsesregler.

Sagsnr. 700 og 699

Rådet vedtog **6. rammeprogram** for forskning og teknologisk udvikling 2002-2006 (EF og Euratom) den 3. juni 2002. Med vedtagelsen godkendte Rådet de ændringer af EF-rammeprogrammet, som Europa-Parlamentet foretog under andenbehandlingen. Selve Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om EF-rammeprogrammet er dateret den 27. juni 2002.

Forskningspolitisk Kontor

Lone Heyde
Telefon 3392 9713
Telefax 3311 3620
E-post lhe@vtu.dk

Om **særprogrammerne**: se under det danske formandskab.

Kommissionens forslag til **deltagelsesregler** og regler for formidling af forskningsresultater gældende under gennemførelsen af henholdsvis EF-rammeprogrammet og Euratom-rammeprogrammet 2002-2006 blev fremlagt den 10. september 2001. Forslaget har til formål at afpasse de bestemmelser, der gælder for deltagelsen i programmerne, så de er i overensstemmelse med de nye støtformer samt at gøre regelsættet enklere og mere præcist end det nu gældende.

Kommissionen fremlagde den 10. januar 2002 et revideret forslag i lyset af Rådets fælles holdning til sjette rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling. Efter behandlingen i Europa-Parlamentet blev forslaget vedtaget på et Rådsmøde den 18. juni 2002.

Strategi for biovidenskaben og bioteknologien i Europa

Kommissionen fremlagde den 23. januar 2002 en meddelelse om en sammenhængende strategi for biovidenskaben og bioteknologien i Europa. Det Europæiske Råd fastsatte i Lissabon i 2000 et ambitiøst mål om, at EU inden 2010 skal være den mest konkurrencedygtige og bæredygtige videnbaserede økonomi i verden. Det Europæiske Råd i Stockholm i marts 2001 stadfæstede dette mål ved en beslutning om at opfordre Kommissionen til sammen med Rådet at undersøge, hvilke foranstaltninger der er nødvendige for at udnytte potentialet i bioteknologien fuldt ud og styrke den europæiske bioteknologisektors konkurrenceevne for at holde trit med de førende konkurrenter, samtidig med at det sikres, at denne udvikling sker på en måde, som er sund og sikker for forbrugerne og miljøet, og overholder de fælles grundlæggende værdier og etiske principper.

Som første led i denne proces udsendte Kommissionen et høringsoplæg den 23. september 2001 om en strategisk vision for biovidenskab og bioteknologi. Høringsoplægget blev udsendt til en bred kreds af interessenter. Danmark udarbejdede et grundigt høringssvar, som blev afgivet til Kommissionen den 6. december 2001. Høringssvarene fra medlemslandene og andre interessenter er indgået i udarbejdelsen af Kommissionens meddelelse om en strategi.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Drøftelserne fortsætter under det danske formandskab med henblik på, at der kan drages konklusioner i Rådet.

Rammeaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Europæiske Rumorganisation ESA

Efter gensidig overenskomst mellem EU og ESA om at arbejde for en europæisk rumpolitisk strategi fremlagde den fælles task force EU/ESA en rapport, som blev drøftet i september 2001 med EU's og ESA's medlemslande og den europæiske rumindustri. Under hensyntagen til råd fra den fælles task force offentliggjorde Kommissionen rapporten i meddelelsen "Mod en europæisk rumpolitik". I lyset af anbefalingerne heri foreslår Kommissionen, at den indleder formelle forhandlinger mellem ESA og Det Europæiske Fællesskab med henblik på at indgå en rammeaftale, der bidrager til grundlaget for en gradvis udvikling og gennemførelse af en europæisk rumpolitik. Kommissionen præsenterede sit forslag til forhandlingsdirektiver på Rådsmøde (forskning) den 11. marts 2002. Direktiverne blev vedtaget den 27. maj. Det er endnu for tidligt at sige noget om, hvornår forhandlingerne kan afsluttes.

2. Initiativer under det danske formandskab 1. juli – 31. december 2002

Indledning

Dette halvår er nærlørligvis præget af, at Danmark har EU-formandskabet. Det har bl.a. betydet, at Ministeren har haft intensive drøftelser med Europa-Parlamentet og at der er arrangeret en række møder og konferencer i Danmark.

Særprogrammer under sjette rammeprogram (2002-2006)

Efter intense drøftelser med Europa-Parlamentet blev forslag til særprogrammer til gennemførelse af rammeprogram (EF og Euratom) vedtaget på Rådet Konkurrenceevne (indre marked, industri og forskning) den 30. september 2002.

Særprogrammerne indeholder en udmøntning af det teknisk/videnskabelige indhold i rammeprogrammet.

Kommissionen er nu gået i gang med at udarbejde arbejdsprogrammer og opslag til indkaldelse af forslag fra forskere og virksomheder. De første indkaldelser forventes at blive offentliggjort i slutningen af november/begyndelsen af december 2002 med ansøgningsfrister engang i marts 2003.

Aktiviteter i Danmark i forbindelse med iværksættelsen af sjette rammeprogram

Der afholdes i løbet af oktober informationsmøder rundt om i landet om de tematiske prioriteter "Borgere og styreformer i vidensamfundet", Bæredygtig udvikling, globale miljøændringer og økosystemer", "Fødevarekvalitet og -sikkerhed", "Nanoteknologi og nanovidenskab", "Informationssamfundets teknologier" og "Biovidenskab, genomforskning og bioteknologi i sundhedens tjeneste".

Realiseringen af Det Europæiske forskningsrum (ERA)

Forskning og udvikling står højere på den europæiske dagsorden end nogensinde før. På Lissabon-topmødet i foråret 2000 enedes stats- og regeringscheferne om at gøre EU til verdens mest dynamiske og vidensbaserede økonomi inden for de næste 10 år. I den efterfølgende "Lissabon-proces" er der fastsat endnu mere ambitiøse mål. På Barcelona-topmødet i marts 2002 var der enighed om, at udgifterne til forskning, udvikling og innovation i medlemsstaterne bør øges til 3 procent af BNP inden år 2010 – og at to tredjedele af de nye investeringer bør komme fra den private sektor.

Disse mål er fastlagt efter en nøgtern analyse af Europas nuværende svagheder og styrker. Hvis Europa fortsat skal spille en nøglerolle i den globale udvikling, er det klart, at man må fortsætte med at udbygge de intellektuelle og teknologiske ressourcer. En visionær, sammenhængende forskningspolitik er et af Fællesskabets allervigtigste redskaber til at skabe både økonomisk og social velfærd på længere sigt.

Efter vedtagelsen af sjette rammeprogramms fem særprogrammer den 30. september vil formandskabet koncentrere kræfterne om at nå et godt stykke videre med realiseringen af Det Europæiske Forskningsrum. Hvis det for alvor skal have en international dimension, skal der tages en række initiativer, herunder må man søge at fremme

- den videnskabelige og teknologiske dialog på tværs af regionerne
- samordningen med medlemsstaterne og ansporingen til at oprette videnskabelige partnerskaber på tværs af regionerne
- forskermobiliteten mellem EU og tredjelande
- videnskabeligt og teknologisk samarbejde, der bidrager til bæredygtig udvikling og samfundsøkonomiske fremskridt, der tilgodeser alle partnere ligeligt.

På mødet i Rådet Konkurrenceevne (forskningsdelen) den 14. november lægger formandskabet op til at få vedtaget en række konklusioner for at bringe processen videre. Drøftelserne vil tage udgangspunkt i følgende meddelelser fra Kommissionen: En europæisk forskningsindsats på 3% af BNP, Det Europæiske Forskningsrum, Forskning og universiteter, Forskertræning og mobilitet samt neden-

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

nævnte meddelelse om et artikel 169 initiativ om klinisk afprøvning vedr. fattigdomsrelaterede sygdomme i udviklingslandene (AIDS, malaria, tuberkulose).

Fællesskabets deltagelse i nationale forskningsprogrammer, der gennemføres i fællesskab i medfør af art. 169.

I sjette rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling lægges der op til, at Fællesskabet deltager i nationale forskningsprogrammer, der gennemføres i fællesskab i medfør af art. 169. Rådet vedtog den 30. oktober 2001 rådskonklusioner, hvor der lægges op til, at brugen af art. 169 begrænses til et mindre antal programmer under sjette rammeprogram. Medlemslandene blev opfordret til at identificere mulige områder, hvor art. 169 med fordel kan anvendes. Der forventes kun ét forslag under sjette rammeprogram.

Kommissionen fremlagde den 28. august 2002 et forslag om et forsknings- og udviklingsprogram, der iværksættes af flere medlemsstater og Norge med det formål at udvikle nye kliniske tiltag til bekæmpelse af HIV/AIDS, malaria og tuberkulose gennem et langsigtet partnerskab mellem Europa og udviklingslandene. Udover penge fra Fællesskabet er det foreslået, at de deltagende lande bidrager med et samlet beløb på 200 mio.Euro i den periode programmet løber.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Forslaget vil blive drøftet på Rådet Konkurrenceevne (forskningsdelen) den 14. november 2002. Vedtagelsen sker i fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet og ventes at finde sted i første halvdel af 2003.

Møder og konferencer i forbindelse med det danske formandskab

- Møde i Rådets arbejdsgruppe for forskning og nukleare spørgsmål den 2.- 4. september i København.
- Besøg af ITRE (Europa-Parlamentets udvalg om industripolitik, eksterne økonomiske forbindelser, forskning og energi) den 11.- 13. september i København. Ministeren var vært ved en middag.
- Møde i Rådets og Kommissionens rådgivende udvalg for forskning og teknologisk udvikling (CREST) den 11.- 13. september i Aalborg.
- Konference om Humanioras bidrag til de generelle forskningsmålsætninger i EU den 3.-4. oktober i Odense.
- Konference om etablering af et europæisk forskningsråd "Do we need a European Research Council" den 7.- 8. oktober i København.
- Konference om bioteknologi – muligheder og begrænsninger den 21. oktober i København.
- IST-konference 2002, Et brugervenligt informationssamfund den 4.- 6. november i København.
- TV-arrangement om europæisk forsknings fremtid som led i lanceringen af sjette rammeprogram i begyndelsen af december i København.
- STIM (Science and Technology in the Media) den 16. december i København.

